Исполнительный комитет
Старокакерлинского сельского
поселения Дрожжановского
муниципального района
Республики Татарстан

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль
районы Иске Кәкерле
авыл җирлеге Башкарма
комитеты

422476 Республика Татарстан с.Старые Какерли ул.Советская д.511 тел/факс 30-2-35
==

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

04.02.2021г. **№5**

Татарстан Республикасы авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге җирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, 10.01.2002 елдан № 7-ФЗ «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» гы Федераль закон, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Иске Кәкерле авыл җирлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге җирләргә кермәгән Иске Кәкерле авыл җирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм яңадан торгызу максатларында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Иске Кәкерле авыл җирлеге башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Иске Кәкерле авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге җирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны авыл җирлегенең мәгълүмат стендларында халыкка җиткерергә һәм Чүпрәле муниципаль районы Иске Кәкерле авыл җирлегенең рәсми сайтында Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталын урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Иске Кәкерле авыл җирлеге башлыгы: Р.Ф.Фаткуллин
:

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Иске Кәкерле авыл җирлегенең 2021 елның 4 февралендәге 5 номерлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Иске Кәкерле авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге җирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турында Нигезләмә

Әлеге нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Гражданнар кодексының 15 маддәсе, Россия Федерациясе Урман кодексы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварендәге 7-ФЗ санлы Федераль законның 61, 68, 77 маддәләре, Иске Кәкерле авыл җирлеге уставы нигезендә халыкның экологик иминлеген тәэмин итү максатында эшләнгән һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Иске Кәкерле авыл җирлеге территориясендә (алга таба – авыл җирлеге) Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган җирләргә кермәгән яшел үсентеләр кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр

Әлеге нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр– табигый һәм ясалма агач, куак һәм үлән үсемлекләре (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләрне, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куакларны кертеп).

Табигый территорияләр – бердәм географик (климатик) шартларда формалаштырылган җирлек рельефының, туфракларның, үсемлекләрнең билгеле бер төрләрен үз эченә алган, хуҗалык эшчәнлеге кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр.

Территорияне яшелләндерү – табигый барлыкка килгән үсемлек участоклары, ясалма рәвештә барлыкка килгән яшелләндерү объектлары (авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге җирләрнең аз төзелешле, 50 проценттан да ким булмаган өлешен үсемлекләр катламы тәшкил иткән участоклары.

Урманлы территорияләр – төрле функциональ билгеләнештәге, табигый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән капланган табигый территория участоклары.

Агач – диаметры 5 см дан ким булмаган кәүсәсе ачык беленеп торган, 1,3 м биеклектәге (үсентеләрдән тыш) үсемлек.

Куаклык – күпьеллык, берничә кәүсәле (агачтан аермалы буларак), туфракның иң өслегендә үсә торган үсемлек.

Үлән катламы – газон, табигый үлән үсемлеге.

Әрәмәлек – нинидидер бер урында куе булып үсүче үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив – территориясендә 50 нөсхәдән артык 15 еллык (һәм аннан да өлкәнрәк) агачлар үскән территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян килү – яшел үсентеләргә аларның үсүен туктатуга китерми торган зыян салу, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, кабыгының бөтенлеген бозу, тере тамыр капламын бозу, яшел үсентеләрнең яки тамыр зонасындагы туфракның зарарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яки башка төр йогынты ясау.

Яшел үсентеләрне юк итү – яшел үсентеләрне кисү яки аларның үсүе тукталуга китергән зыян салу.

Компенсацион яшелләндерү – юк ителгән яки зыян күргән үсентеләрне (2 коэффицент белән) яңадан торгызу

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авыл җирлеге территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклау, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл җирлеге территориясендә (авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл җирлеге территориясендә яшел үсентеләрнең сакланышын һәм үсүен тәэмин итү буенча бурычлар түбәндәгеләргә йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга – күрсәтелгән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда – әлеге оешмаларның җитәкчеләренә;

2.2.2. милектә яки арендада булган участокларда – юридик затларга һәм гражданнарга – милекчеләргә яки арендачыларга.

2.3. Яшел үсентеләр урнашкан җир участоклары хуҗалары, кулланучылар һәм арендачылары яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итәргә, яшел утыртмаларны тиешле карауны тәэмин итәргә тиеш.

2.4. Әлеге нигезләмә авыл җирлеге территориясендә агач-куак кисүгә бәйле проектлау, төзелеш, ремонт һәм башка эшләр алып баручы барлык гражданнарга һәм милек формасына бәйсез рәвештә барлык оешмаларга кагыла.

2.5. Авыл җирлеге территориясендә хуҗалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге нигезләмә белән билгеләнгән яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп башкарыла.

2.6. Җир кишәрлеген сайлау актында, төзелеш, хуҗалык һәм башка төр эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел үсентеләрнең торышы турында тулы һәм ышанычлы белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел үсентеләргә йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшелләндерелгән территорияләрне һәм яшел массивларны, яшел утыртмаларның үсүен тәэмин итү белән бергә ярашмый торган куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләрне (агачлар, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Авыл җирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рөхсәтсез кисү тыела.

3.2. Авыл җирлеге территориясендә агач һәм куаклар кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт авыл җирлеге башлыгы күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт алу өчен, мөрәҗәгать итүче авыл җирлеге башлыгы исеменә билгеләнгән форма (1 нче кушымта) буенча хат-гариза бирә, анда үсентеләрнең саны, исеме, аларның торышы, кисү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелергә тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәлә:

3.3.1. шәхесне раслаучы документлар;

3.3.2. вәкилнең (әгәр гариза бирүче исеменнән вәкил эшләсә) вәкаләтләрен раслаучы документ;

3.3.3. участокның якындагы корылмаларга кадәр яки киселергә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән башка юнәлешләргә кадәр схемасы;

3.3.4. әгәр җир кишәрлеге күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында теркәлмәгән булса, җир кишәрлегенә хокук билгеләүче һәм хокукны раслый торган документларның таныкланган күчермәләре;

3.3.5. биналар һәм корылмалар төзегәндә, габаритларга эләгә торган яшел үсентеләр киселгән очракта, расланган проект документлары;

3.3.6. территория хуҗалары белән яшел үсентеләрне кисү һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. үсентеләрне утыртканда яки күчереп утыртканда, инженерлык челтәрләре вәкилләре белән килештерү (җир эшләрен башкаруга ордер ачу белән бергә);

3.3.8. Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, җыемнар һәм башка мәҗбүри түләүләр буенча бурычлар булмау турында белешмә, аларны үтәү вакыты Россия Федерациясе законнары нигезендә (авария хәлләренә бәйле очраклардан тыш) килгән.

3.4. Авыл җирлеге башкарма комитеты, хат-гариза кергәннән соң, гариза бирүчегә әлеге эш төрен үткәрүгә рөхсәт бирүче махсуслаштырылган оешмага түбәндәге документларны алу өчен мөрәҗәгать итәргә тәкъдим итә:

3.4.1. яшел үсентеләр исемлеге;

3.4.2. агач-куак киселергә тиешле категориянең санын, төрен билгеләү максатында төзелә торган яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен түләү турында. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маендагы 310 санлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.
Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бирүче хисабына башкарыла.
Рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты – 90 көн.

3.5. Авыл җирлеге башкарма комитеты мөрәҗәгать итүченең хат-гаризасы, яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты, киселгән агач өчен түләү бәясе нигезендә авыл җирлеге башлыгының авыл җирлегендә яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт бирү турында карарын хәзерли

3.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алган очракта, аның мәнфәгатьләрендә яшел үсентеләр юкка чыгарылган мөрәҗәгать итүче, яшел утыртмаларны кискән өчен әлеге Нигезләмә нигезендә түләү кертергә һәм компенсацион яшелләндерү үткәрү турында раслаучы документлар тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү мөрәҗәгать итүче тарафыннан авыл җирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел үсентеләрне кисү буенча эшләр билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә гариза бирүче акчалары хисабына башкарыла. Агачларны аттестацияләнгән белгечләргә генә кисәргә рөхсәт ителә.

3.9. Киселгән яшел үсентеләрне кискәләү, төяү һәм чыгару эш башланган көннән алып өч көн эчендә гариза бирүче акчалары хисабына башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны эш башкарган урында саклау тыела.

3.10. Агач кисү урыны белән чиктәш территориядә газонга, яшел үсентеләргә зыян килгән очракта, эшләр башкаручы, территория хуҗасы һәм контроль органнары белән аларның компетенциясе чикләрендә килешенгән вакытта (ләкин зыян китергән вакыттан ярты елдан да соң түгел) аларны мәҗбүри рәвештә яңадан торгыза.

3.11. Агач кисү өчен түләү кертмичә, агач һәм куакларны кисү түбәндәге очракларда авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан рөхсәт ителә ала:

3.11.1. карап-тәрбияләү вакытында кисүләр, санитар кисүләр һәм яшел утыртмаларны реконструкцияләү;

3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән җир асты коммуникацияләрен һәм капиталь инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. дәүләт эпидемиология күзәтчелеге бәяләмәсе булса, торак һәм җәмәгать биналарында яктылык режимын бозган агач һәм куакларны кисү;

3.11.4. авария хәлендә булган (аварга мөмкин булган, корыган) агачларны һәм куакларны кисү.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел үсентеләрне кисүче гариза бирүчегә авыл җирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацион яшелләндерүне үткәрергә кирәк.

3.13. Авария хәлендәге, корыган һәм иминлеккә куркыныч тудыручы яшел үсентеләр комиссия тикшерүе акты нигезендә (2 кушымта) киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 маддәсе буенча җир кишәрлегендә, гражданинга яки юридик затка милек итеп тапшырылганнан соң, хуҗалык эшчәнлеге нәтиҗәсендә яисә табигый рәвештә барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре аның үз милке булып тора һәм ул алар белән үзе теләгәнчә эш итә.

3.15. Рөхсәтсез кисү яки яшел үсентеләрне юкка чыгару дип таныла:

3.15.1. рөхсәт кәгазендә күрсәтелмәгән участокта, күләмдә һәм үсенте токымнарын кисү;

3.15.2. ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтиҗәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

3.15.3. кәүсәләргә тимерчыбыктан боҗралар кигерү яки кәүсәне астан кисү;

3.15.4. үсешен туктату дәрәҗәсенә кадәр үсеп утырган агач һәм куакларга зыян салу;

3.15.5. агач һәм куакларны ташландык сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зарарлау;

3.15.6. корыган агачларны үз белдегең белән кисү;

3.15.7. үсеп утырган агач һәм куакларга башка төрле зыян салу.

3.16. Дәүләт урман фондында булган агачларны һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары биргән рөхсәтләр нигезендә башкарыла.

3.17. Әлеге нигезләмәне бозып, агач һәм куакларны бетерү үз белдегең белән үсентеләрне кисүне аңлата һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм җинаять җаваплылыгына тартыла. Авыл җирлеге территориясендә әлеге нигезләмә кагыйдәләрен үтәү барлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәҗбүри.

4. Компенсацион яшелләндерү

4.1. Компенсацион яшелләндерү яшел үсентеләрне рөхсәт белән кискән, аларга законсыз зыян салган яки юк иткән очракларда гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү агач, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы сезонда башкарыла, әмма яшел үсентеләргә зыян китерү яки юк итү фактын билгеләгән вакыттан соң бер елдан да соңга калмыйча.

4.2. Компенсацион яшелләндерү гражданнар яисә юридик затлар (алар мәнфәгатьләрендә яки аларның хокукка каршы гамәлләре нәтиҗәсендә яшел үсентеләргә зыян килгән яки юк ителгән булса) хисыбына башкарыла.

4.3. Әлеге нигезләмә нигезендә, яшел үсентеләргә китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга тиеш – компенсацион яшелләндерү: 2 коэффиценты белән юк ителгән яшел үсентеләрне яңадан торгызу.

5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда яшел үсентеләрне саклау

5.1. Авыл җирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау буенча таләпләрне үтәп алып барыла.

5.2. Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән җир участоклары төзелеш өчен һәм аларның максатчан билгеләнеше белән бәйле булмаган файдалануга тапшырылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән җир кишәрлекләрендә төзелеш эшләрен оештырганда, проект алды документациясендә киселергә тиешле яшел үсентеләргә бәя булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау киселгән агач өчен әлеге нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә түләүне алдан кертү һәм компенсацион яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

6.1. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә итү һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеген алып бару, авыл җирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка эшмәкәрлек эшчәнлеген башкару өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда шартлау, яну куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләргә зыян китерергә яки аларны юк итәргә мөмкин булган башка гамәлләр кылу тыела.

7. Административ җаваплылык

7.1. Әлеге нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплылыкка ия.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Иске Кәкерле авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге җирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турында Нигезләмәгә 1 енче кушымта

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Иске Кәкерле авыл җирлеге башлыгына
____
____
____
(оешма исеме яки исем, фамилиясе, атасының исеме, адресы)

Иске Кәкерле авыл җирлеге территориясендә агач-куак үсемлекләрен чикләнгән кисүгә

ГАРИЗА

Түбәндә урнашкан җир кишәрлегендә агачларны, куалакларны, агач-куак үсемлекләрен кисүгә рөхсәт бирүегезне сорыйм ____
(оешма исемен яки исем, фамилиясе, атасының исемен күрсәтергә һәм җир кишәрлегенә хокук төре)

урнашкан торак пункты ____

(торак пункт атамасын күрсәтергә)

Җир кишәрлегендә бар:

агач ____________________________ данә.

куак ____________________________ данә

Җир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында агач кисү өчен акча түләргә һәм дендроплан нигезендә яңадан агач-куак үсемлекләрен утыртырга йөкләмә бирәм.

________________________ _______________

(Исем, фамилиясе, атасының исеме, имза)

Дата _____________

Кушымталар:

1. Беренчел рөхсәт документлары.

2. Җир участогының киселергә тиешле яшел үсентеләр төре һәм саны төшерелгән планы.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Иске Кәкерле авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган җирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында нигезләмәгә 2 нче кушымта

ЯШЕЛ УТЫРТМАЛАРНЫ КИСЕЛЕРГӘ ТИЕШЛЕ ДИП ТАНУ ТУРЫНДА

АКТ

Чүпрәле муниципаль районы Иске Кәкерле авыл җирлеге Башкарма комитеты «_____»_________ ________ ел

Түбәндәге составтагы комиссия:

1.____
(Исем, фамилиясе, атасының исеме, вазыйфасы)
2.____
(Исем, фамилиясе, атасының исеме, вазыйфасы)
3.____
(Исем, фамилиясе, атасының исеме, вазыйфасы)

яшел утыртмаларны тикшерде.

Тикшерү нәтиҗәләре түбәндәгеләрне билгеләде:
____
____
____
____

Нәтиҗәләр:
____
____
____
____
____

Комиссия әгъзалары:

1. _______________________ ______________________
(имза) (Исем, фамилиясе, атасының исеме)
2. _______________________ ______________________
(имза) (Исем, фамилиясе, атасының исеме)
3. _______________________ ______________________
(имза) (Исем, фамилиясе, атасының исем